

Pryč s nudnými počty a slovy, jež nikdo nezná

PRAHA Stejně jako přibývá apelů, aby se jinak vyučovala občanská výchova či aby se v dějepise nekončilo u druhé světové války, ale přišlo i na nedávná léta, tlačí se i na změnu u předmětů, jako je český jazyk či matematika.

„Učitelé by měli přestat zkoušet děti nychytat na slovech, která neznají a která se už dnes nepoužívají,“ tvrdí ředitelka pražské Základní školy Mendelova Martina Thumsová.

Na mysli má vyjmenovaná slova. „Dávat do diktátů zastaralé slovo čepýřit se? Řeknete někdy ve svém životě, že se někdo čepýřil? Nebo že se dívka pýřila?“ ptá se ředitelka.

Že se může učit jinak než dřív, dokazuje Základní škola v Úvalech. Ve třídách tady stále dokola jen suše nescítají, neodčítají, nenásobí a nedělí. „U nás ve škole máme speciální matematiku, děti se učí počítat v různých prostředích,“ popisuje učitelka Lenka Foučková.

Jedním z takových prostředí je třeba pavučina. Místo aby byly na tabuli napsané klasické početní úlohy, jsou na ni namalované bubliny s šipkami, v některých jsou čísla. Děti mají přijít na princip, jak dopočítat zbytek. „Na člověka, kdo vidí první, to může působit složitě. Děti na to jsou ale zvyklé a skvěle se naučí přemýšlet, ne jen otrocky počítat,“ dodává Foučková.

V dějepise se zase stále častěji školy zapojují do projektů, kdy se studenti učí historii tím, že zpovídají pamětníky. Na příběhu jednoho člověka tak zjistí, co třeba znamenal za komunismu kádrový profil či že bylo možné, že režim lidem bral nejen majetek, ale zbraňoval je i občanských práv.

Na školách zároveň přibývají i nové předměty. Záleží ale na vedení školy, zda je do výuky zařadí. Naposledy takhle mohli zpeřít rozvrh o audiovizuální či taneční výchovu, etiku nebo finanční gramotnost.

bar

Výchova k občanství

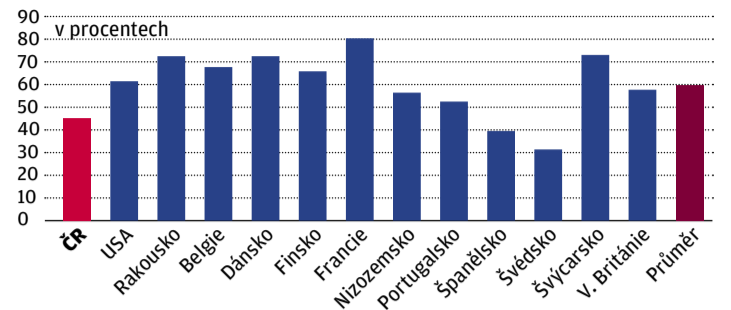
■ Od roku 2010 funguje při Masarykově univerzitě v Brně Centrum občanského vzdělávání. Jedním z jeho hlavních cílů je upozornit na to, že české školy neumí z žáků vychovat „dobré občany“.

■ Na řadě základních i středních škol se v hodinách občanské výchovy žáci stále bífouj faktá. Co se naopak zanedbává, je důraz na to, aby uměli diskutovat, utvářeli si vlastní názory a měli chuť zapojovat se do veřejného dění.

■ Kvalitní výchova k občanství může podle odborníků přispět k tomu, že se Česko nebude tak často zmitat v politických krizích, přestane tu vzkvétat korupce či se zastaví nárůst počtu lidí, kteří podporují radikální extremisty.

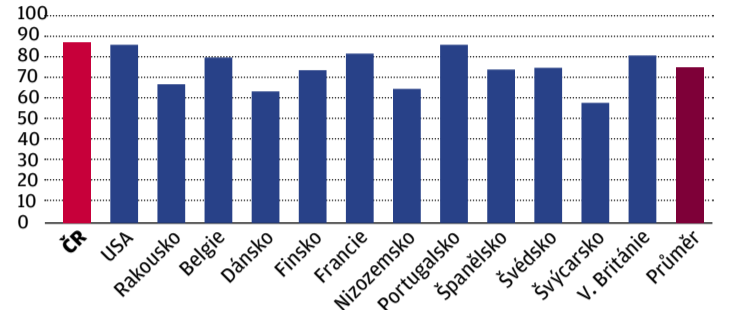
■ Centrum občanského vzdělávání nabízí pomoc pedagogům, kteří učí občanskou výchovu.

Česká veřejnost je skeptická ke kvalitě výuky na školách

Poznámka: Graf ukazuje průměrný počet osob, které považují výuku za kvalitní (průměr pro 10 předmětů; osoby, které hodnotily kvalitu výuky těchto předmětů jako velmi kvalitní a spíše kvalitní).

Dovednost „být dobrým občanem“ vnímá jako nejvíce důležitou česká veřejnost v procentech

Grafy vycházejí z průzkumu Centra občanského vzdělávání. Ve spolupráci s TNS-Aisa udělalo doplňující šetření k mezinárodnímu výzkumu, který zahrnoval 12 zemí. Vzorek českých respondentů byl 504 osob.

Školy nečelí sklonům k extremismu

BARBORA ŘÍHOVÁ

PRAHA Nechtít volit, sledovat politické dění, či jít dokonce do politiky. Navíc silící hrozba radikalizace různých názorových skupin a příklonu k extrémistům.

Výčet toho, co se děje v české společnosti? Ano. Zároveň to jsou ale i argumenty, o které se opírá Centrum občanského vzdělávání při brněnské Masarykově univerzitě. Odborníci varují, že chceme-li z dětí vychovat občany, kteří nebudou pasivní, neměli by se učitelé pouze postavit před tabuli a mentorovat.

„Problém českého školství je, že pracuje jenom s faktickými znalost-

mi,“ potvrzuje koordinátor projektu Ondřej Horák.

Učitel přece může postupovat i tak, že třeba přijde do třídy a bez vysvětlení začne na žáky lepít papírky se slovy, která jsou v jejich kolektivu aktuální, jako šprt, ekolog, blondýna. Následuje debata, zda studenti sami někoho škatulkují a jaká je v tom síla, pak učitel vysvětlí, že každá ideologie ráda používá nálepkování, a se třídou to podrobně rozebere.

Jenže minusem je, že občanská výchova se na mnoha školách stále považuje za okrajový předmět a opomíjí se fakt, že by se v hodinách měli školáci učit kriticky

myslet, diskutovat či tříbit své názory. Učitelé také často nevědí, jak na to. Centrum proto začalo nabízet pomoc těm, kteří se chtějí naučit, jak se z dětí pokusit udělat občany, jimž nebudou lhositné „malíčkosťi“ – třeba že se v jejich obci netřídí odpad – či „velké věci“ – třeba co je to za politické strany, které jdou do voleb.

„Zázrační politici se vynoří jen těžko“

„Pokud nám vadí současný stav politiky, máme pocit vzrůstající se korupce a celkového politického úpadku, pak určitě není rozumné spoléhat na to, že to vyřeší odně-

kud se vynoří zázrační politici,“

upozorňuje politolog Petr Fiala. To samé platí i u extremismu. „Pokud bychom to řekli tvrdě, tak škola minimálně nebrání tomu, abychom vychovávali mladé extremisty, což je alarmující,“ tvrdí Horák.

Chyba je podle centra i na straně pedagogických fakult. „Nastupovala jsem na fakultu v roce 2000. Učili jsme se různé věci, teorie, ale didaktika téměř žádná, stejně jako jak rozvinout téma, jak to dělat zajímavě,“ potvrzuje Petra Slámová ze ZŠ Zákupy v Libereckém kraji, která prošla kurzy, jež centrum pořádá.

„Není to pravda, navíc jen 50 procent učitelů je z pedagogic-

kých fakult, na profesi učitele připravují i jiné školy,“ oponuje děkanka Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy Radka Wildová.

Problém jsou i peníze. „Dokud to nezačne intenzivně podporovat stát, tak je to prohraný boj,“ potvrzuje Horák a jako vzor uvádí Německo. „Po druhé světové válce tam vznikla Spolková centra pro občanské vzdělávání. Němci na situaci, která je potkala, rychle zareagovali, řekli si: Tady se stalo něco špatně, co s tím? Dnes to chápou jako součást vládní agendy,“ popisuje Horák. V případě extremistických proudů jsou schopni rychle zasáhnout.

Olga by byla spokojená, měla ráda zeleň

Dokončení ze strany 1

První, kdo přišel s nápadem pojmenovat po Olze Havlové ulici, byli právě její přátelé a kolegové z nadace Výbor dobré vůle.

Zhruba tři roky po smrti bývalé první dámy začali obesílat žižkovskou radnici se svými návrhy. Úspěšní ale nebyli.

„Měli jsme vytvářet veřejná prostranství pro přejmenování, úředníci nám ale vysvětlili, že by to bylo velmi administrativně náročné. Doporučili nám, ať počkáme, až vznikne nová ulice. Že se to teď stalo, je pro nás velký svátek,“ popisovala ředitelka Výboru dobré vůle Milena Černá.

Na Olgu Havlovou vzpomíná jako na velmi významnou osobnost

Olga Havlová

První žena prezidenta Václava Havla. Zemřela v roce 1996.

s neotřelými myšlenkami. „Směřovaly k tomu, aby lidé se zdravotními postizením a se sociálními problémy byli součástí běžné společnosti,“ podotkla Černá. V „přejme-

nování“ Olga Havlová předběhla i svého někdejšího chotě Václava Havla. Vláda rozhodla, že po zesnulém prezidentovi letos pojmenuje ruzyňské letiště, diskutovalo se však i o změně názvu některé pražské ulice. „Napadla mě jen jediná, která by se pro to hodila, a to Rašínovo nábřeží. Spojují si ho s životem Václava Havla v disentu, bydlel poblíž. Místní dům s číslem popsaným 2000 navíc stavěl dědeček bratří Ivana a Václava Havlových,“ doplnila Černá.

O pojmenování ulice podle Olgy Havlové minulý týden rozhodli pražští radní.

„Na tuto příležitost čekalo hlavní město od roku 1999,“ nechal se slyšet radní pro legislativu Lukáš Manhart (TOP 09).

PRAHA Odboráři chystají další akce proti vládě. Ve hře jsou stávky v dopravě i demonstrace.

Po jednání odborů to včera řekl předák Koalice dopravních odborových svazů (KDOS) Luboš Pomajbík. Podle jeho mínění by protest měl být do půlky května. Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) zase oznámila, že nebude dál chodit na tripartitu. K jednacímu stolu se vrátí, až vláda zastaví své reformy či až u něj bude sedět jiný kabinet, uvedl šéf ČMKOS Jaroslav Zavádil. Podle premiéra Petra Nečase předáci vyhrozcují napětí, vláda chce s odbory dál jednat.

Předáci ČMKOS a KDOS uvedli, že by připravované protesty měly být bolestivější než ty dosa-

vadní. Podle Pomajbíka není důvod je příliš odkládat a „čekat měsíc“.

„Termín zatím nemáme. Je řada návrhů,“ uvedl Zavádil. Ve hře jsou stávky v dopravě, a to regionální, pražská, celonárodní i na železnici. Trvat by mohly pár hodin, ale i několik dní. Soustředit by se mohly i do určitých dnů, popsal Pomajbík. Dodal, že všechny akce se nemusí konat naráz.

Společně v platformě Stop vládě

O podobě protestu budou odbory dál jednat, a to i se zástupci iniciativ. S nimi tvoří platformu Stop vládě, která pořádala sobotní mohutnou demonstraci v Praze. Žádá demisi vlády a předčasné volby.

Premiér a šéf ODS Petr Nečas

uvedl, že odbory jsou úzce propojeny s levicovou politickou scénou a z jejich rozhodnutí číší politická militantnost. „My je nemůžeme přimět, aby chodily na jednání tripartity.“

Podle vicepremiéra a předsedy TOP 09 Karla Schwarzenberga nemají odbory právo mluvit do podoby kabinetu. „Měli bychom se každý držet svého kopyta.“ Podobně by podle něho bylo nepřipustné, aby vláda rozhodovala o vedení odborů. „To bychom měli dodržovat, aby demokracie fungovala,“ soudí.

Podle odborářů byla sobotní stotisícová demonstrace největším protestem od listopadu 1989 a dala odborům a aktivistům další mandát od veřejnosti k pokračování akcí proti vládě. čtk

Naše akce vládu zabolí, hrozí odborový předáci

ZPRÁVY DNE

PRÁVIDLA LYŽOVÁNÍ

Vláda nechce nařadit přílby zákonem

PRAHA Vláda ve sněmovně nepodpořila poslancův návrh, aby lyžaři a snowboardisté do 18 let věku museli ze zákona používat ochrannou přílbu. Stejnou povinnost pod pokutou až 10 tisíc korun by podle předlohy měli mít cyklisté i při jízdě mimo silnice. Vicepremiérka Karolína Peake řekla, že kabinet nechce

zaplevelovat legislativu zbytečnými zákazy a příkazy. Ve sněmovně má návrh šanci na přijetí, jeho autory jsou poslanci napříč politickým spektrem. Přílby pro děti do 14 let jsou povinné v Itálii. V sedmi z devíti spolkových zemí Rakouska ji musejí mít děti do 15 let, a to pod hrozbou značných pokut. čtk

PENZE

Stát vyplácí 3,5 milionu důchodů

PRAHA Průměrný starobní důchod v Česku byl na konci letošního prvního čtvrtletí 10 740 korun. Muži pobírali v průměru 11 908 korun, ženy pak 9750 korun. Starobních důchodů bylo 2,34 milionu. Vy-

plývá to z údajů České správy sociálního zabezpečení. Celkem úřad vyplácí bezmála 3,5 milionu důchodů. Do systému důchodového pojištění odvádělo peníze na konci března 4,93 milionu lidí. Od loňska jich tak přibylo jen 10 099. Na jednoho důchodce tak nyní přispívá v průměru 1,72 poplatníka, loni to bylo 1,74. Na jednoho starobního důchodce peníze odvádí 2,11 poplatníka, loni to bylo 2,17. čtk

VRAŽDA ČTYŘ DĚTÍ

Žena byla po činu dezorientovaná

HRADEC KRÁLOVÉ Žena, která vloni v září v obci Široký Důl na Svítavě podle obžaloby zavraždila své čtyři děti, působilá po činu dezorientovaně. Před hradeckým sou-

dem to včera řekl jeden z policistů, kteří na místě tragédie zasahovali. Dnes budou před hradeckým soudem k případu vypovídat znalci. Policisté na místo vyrazili poté, co druh ženy oznámil na služebně v Poličce, že našel doma mrtvé dítě. Když policisté stáli na dvoře domu, řekl jim druh, že slyší na půdě kroky. Policisté poté na půdě uviděli obžalovanou. „Klečela u otvoru ve stropě, snažili jsme se s ní navázat kontakt, ale nereagovala.“

Když jsme se pokusili přiblížit, tak vědomě spadla z půdy dolů. Zdálo se mi, že je v tu chvíli trochu mimo,“ řekl policista. Policisté ženě, která byla v bezvědomí, poskytl první pomoc. Další policista vypověděl, že po nálezů prvního mrtvého dítěte a odvozu obžalovanou záchranáři začali prohledávat dům. „Další mrtvé dítě jsme našli na půdě pod hadry, v obytné místnosti jsme našli další mrtvé dítě v kočárku, který byl zarovnaný látkami, poté dorazili na místo kriminalisté, kteří našli i čtvrté mrtvé dítě,“ řekl policista. čtk

VYTUNELOVANÉ CS FONDY

Nový proces nebude, soud to odmítl

PRAHA Hlavní aktér kauzy výtune-

lovaných CS Fondů Josef Matoulek se obnovy procesu neočeká. Pražský městský soud včera zamítl návrh na obnovu řízení. Podle soudu nově předložené důkazy nemají vliv na posouzení jeho viny. Za podíl na více než miliardovém podvodu soudu bývalému jednatele společnosti obchodující s cennými papíry uložily osm let vězení. Matoulek si proti nejnovějšímu rozhodnutí podal stížnost. Matoulek a další tři muži se podle soudů podíleli v březnu 1997 na pochybném převodu majetku CS Fondů v hodnotě přes 1,23 miliardy korun na účet makléřské firmy Umana v Plzeňské banky. Za tuto transakci pak fondy získaly bezcenné akcie podniku Drubež Příšovice. CS Fondy, které tehdy ovládala finanční skupina Motoinvest, tak přišly o 1,23 miliardy korun. čtk